

OPINIA RADY
z dnia 14 marca 2006 r.
w sprawie zaktualizowanego programu stabilności Hiszpanii na lata 2005-2008

(2006/C 82/03)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych⁽¹⁾, w szczególności jego art. 5 ust. 3,

uwzględniając zalecenie Komisji,

po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Finansowym,

PRZEDSTAWIA NINIEJSZĄ OPINIĘ:

- (1) Dnia 14 marca 2006 r. Rada przeanalizowała uaktualniony program stabilności Hiszpanii obejmujący lata 2005-2008.
- (2) Realny wzrost PKB w Hiszpanii, przy średniej rocznej stopie wynoszącej 3,5 %, był jednym z najwyższych w Europie w ciągu ostatnich 10 lat. Do dynamicznego wzrostu przyczynił się wzrost liczby nowych miejsc pracy sięgający 3,25 % rocznie. Hiszpania pozostawała natomiast w tyle w stosunku do państw strefy euro w zakresie wzrostu produktywności (0,5 % w porównaniu z 1 % w strefie euro). Inflacja HICP spadła wprawdzie do poziomu bliskiego 3 % w 2004 r., ale nadal pozostawała powyżej średniej dla strefy euro. Wyższa inflacja i niższy wzrost produktywności w porównaniu z głównymi partnerami (handlowymi) Hiszpanii doprowadziły do spadku konkurencyjności, co wraz z silnym popytem krajowym przyczyniło się do pogorszenia się bilansu płatniczego, którego deficyt w 2005 r. wyniósł 6,5 % PKB. Konsolidacja fiskalna w drugiej połowie lat 90. przyczyniła się do powstrzymania tego trendu.
- (3) W opinii z dnia 8 marca 2005 r. w sprawie poprzedniego zaktualizowanego programu stabilności, również obejmującego lata 2004-2008, Rada zwróciła się do Hiszpanii o podjęcie działań, które zapobiegą pojawianiu się trendów niesprzyjających trwałemu rozwojowi, w szczególności poprzez kompleksową reformę systemu emerytalnego mającą na celu ściślejsze powiązanie składek i świadczeń.
- (4) W odniesieniu do wykonania budżetu za 2005 r. nadwyżka sektora instytucji rządowych i samorządowych przewidywana jest na poziomie 1 % PKB, podczas gdy w prognozie służb Komisji z jesieni przyjęto 0,2 %, a w poprzedniej aktualizacji 0,1 % PKB. Fakt osiągnięcia wyników lepszych, niż zakładał to cel wyznaczony na ubiegły rok, wynika z wyższych niż oczekiwano przychodów przy równoczesnym bardzo prawdopodobnym utrzymaniu pułapu wydatków administracji centralnej.
- (5) Nowy program zasadniczo uwzględnia wzór i wymagania w zakresie przekazywania danych określone dla programów stabilności i konwergencji w nowym kodeksie postępowania⁽²⁾. Aktualizację przedłożono cztery tygodnie po terminie przewidzianym w nowym kodeksie postępowania wpływającym dnia 1 grudnia.

⁽¹⁾ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, str. 1. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (WE) nr 1055/2005 (Dz.U. L 174 z 7.7.2005, str. 1). Dokumenty, o których mowa w niniejszym tekście, można znaleźć na stronie internetowej: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

⁽²⁾ W programie brakuje niektórych danych obowiązkowych (stopy procentowe, spożycie ogólnospołeczne i przewidywania dotyczące transferów socjalnych ogółem) oraz opcjonalnych, o których mowa w nowym kodeksie postępowania.

- (6) Przewiduje się, że w okresie objętym programem wzrost PKB wyniesie około 3,25 %. Przewiduje się, że PKB będzie zagwarantowany przez popyt krajowy, mimo oczekiwań dotyczących spowolnienia wzrostu spożycia indywidualnego gospodarstw domowych i spożycia publicznego oraz budownictwa mieszkaniowego. Oczekuje się zmniejszenia negatywnego wpływu handlu zagranicznego, a jednocześnie przewiduje się, że wielkość zadłużenia zagranicznego netto będzie dalej rosła, przekraczając 8 % PKB w 2008 r. Inflacja powinna zmniejszyć się z 3,5 % w 2005 r. do 2,25 % w 2008 r. Na podstawie prognozy służb Komisji z jesieni 2005 r. przedstawiony scenariusz makroekonomiczny wydaje się być realny, mimo że negatywny wpływ handlu zagranicznego na wzrost może być większy, prowadząc tym samym do szybszego pogarszania się bilansu płatniczego; wyższa może być też inflacja.
- (7) Celem aktualizacji jest: (i) utrzymanie stabilności budżetowej w ciągu cyklu gospodarczego, zgodnie z przeprowadzaną reformą uregulowań na rzecz stabilności budżetowej, (ii) priorytetowe traktowanie produktywnych wydatków publicznych i polityki mającej na celu poprawę jakości finansów publicznych oraz (iii) zapewnienie długookresowej stabilności finansów publicznych jako środka niezbędnego do zagwarantowania wystarczającego poziomu i stabilności wydatków socjalnych. Planuje się spadek nadwyżki salda budżetowego sektora instytucji rządowych i samorządowych z 1 % PKB w 2005 r. do około 0,5 % w 2008 r. Rozkład w czasie nadwyżki pierwotnej jest podobny, gdyż zmniejsza się ona z 2,75 % w 2005 r. do 2 % w 2008 r. Podczas gdy zapowiedziana, ale jeszcze nie przedstawiona reforma podatków bezpośrednich spowodowałaby w okresie objętym programem obniżenie dochodów z podatków o 0,5 % PKB, wydatki miałyby zasadniczo pozostać na niezmiennym poziomie. Poprzednia aktualizacja przewidywała mniejsze, aczkolwiek rosnące nadwyżki. Różnica pomiędzy obiema aktualizacjami uwidacznia się w tym, że deficyt w 2004 r. był znacznie niższy niż przewidywano rok wcześniej, a skutki tego będą się przenosiły z roku na rok w całym okresie objętym programem.
- (8) Zgodnie z obliczeniami wykonanymi przez służby Komisji na podstawie programu w oparciu o powszechnie przyjętą metodologię przewiduje się, że saldo strukturalne (tzn. budżet sektora instytucji rządowych i samorządowych z uwzględnieniem dostosowań cyklicznych oraz bez środków jednorazowych i innych środków tymczasowych) w latach 2005-2007 osiągnie stabilną nadwyżkę w wysokości około 1,25 % PKB. W 2008 r. spadłaby ona do około 1 % z uwagi na znaczną redukcję szacowanej ujemnej luki produktowej. Program określa cel średniookresowy polegający na osiągnięciu równowagi budżetowej w kategoriach strukturalnych oraz planuje utrzymanie salda strukturalnego, które będzie spełniać cel średniookresowy programu z dużym marginesem przez cały okres objęty programem. Cel średniookresowy wyznaczony w programie jest właściwy, ponieważ mieści się w zakresie określonym dla strefy euro i dla państw członkowskich grupy ERM II w Pakcie na rzecz stabilności i wzrostu oraz w kodeksie postępowania i jest bardziej ambitny niż wskazywałyby wskaźnik zadłużenia i długookresowy średni wzrost produktu potencjalnego.
- (9) Podsumowując, zagrożenia dla celów budżetowych wydają się być zasadniczo zrównoważone. Prognozy budżetowe zawarte w aktualizacji opierają się na realistycznych założeniach dotyczących wzrostu, niższych od aktualnie szacowanego potencjalnego wzrostu PKB oraz zgodnych z prognozą służb Komisji z jesieni 2005 r.
- (10) W świetle powyższej oceny ryzyka założenia budżetowe przedstawione w programie wydają się być wystarczające do utrzymania celu średniookresowego do 2008 r., tak jak przewidziano w programie. Ponadto strategia budżetowa zapewnia wystarczający margines bezpieczeństwa pozwalający uniknąć przekroczenia progu 3 % PKB przy zwykłych wahaniami makroekonomicznych w latach 2005-2008. Kurs polityki fiskalnej jest, z uwagi na brak procykliczności, zgodny z Paktem na rzecz stabilności i wzrostu.
- (11) Przewiduje się, że wskaźnik zadłużenia spadnie z 43 % PKB w 2005 r. do 36 % PKB w 2008 r., pozostając znacznie poniżej ustanowionej w traktacie wartości odniesienia wynoszącej 60 % PKB. Przewidziane w programie wysokie nadwyżki salda pierwotnego stanowią siłę napędową redukcji zadłużenia. Podsumowując, ścieżka redukcji zadłużenia przewidziana w aktualizacji wydaje się być realna.

- (12) Jeśli chodzi o stabilność finansów publicznych, w Hiszpanii odnotowuje się średni poziom zagrożenia spowodowanego przewidywanymi kosztami budżetowymi związanymi ze starzeniem się społeczeństwa. Korzystna obecnie sytuacja budżetowa, w tym także sytuacja pod względem zadłużenia oraz akumulacji aktywów w rezerwowym funduszu świadczeń socjalnych, przyczynia się w pewien sposób do absorpcji planowanego wzrostu wydatków emerytalnych. W świetle znacznego zwiększenia tych wydatków w okresie objętym prognozą wdrożenie środków w ramach zapowiadanej reformy opieki społecznej, mających na celu powstrzymanie wpływu, jaki na budżet wywiera fakt starzenia się społeczeństwa — zwłaszcza w odniesieniu do emerytur — mogłoby stanowić istotny czynnik ograniczania zagrożenia stabilności finansów publicznych.
- (13) Środki przewidziane w dziedzinie finansów publicznych są zasadniczo zgodne z ogólnymi wytycznymi polityki gospodarczej, zawartymi w zintegrowanych wytycznych na lata 2005-2008. Zwłaszcza kurs polityki fiskalnej opisany w programie zapewnia przestrzeganie średniookresowego celu budżetowego, unika procykliczności i powinien pomóc zaradzić zagrożeniom związanym z nierównowagą bilansu płatniczego. Strategia budżetowa priorytetowo traktuje środki mające na celu zwiększenie produktywności i zachęcenie do gromadzenia kapitału rzeczowego, ludzkiego czy kapitału wiedzy. Dnia 10 listopada 2005 r. partnerom społecznym przedłożono obszerny pakiet reform systemu ubezpieczeń społecznych.
- (14) Krajowy program reform Hiszpanii przedstawiony dnia 13 października 2005 r. w kontekście zaktualizowanej strategii lizbońskiej na rzecz wzrostu i zatrudnienia określa następujące wyzwania o znaczącym wpływie na finanse publiczne: (i) obniżenie stosunku zadłużenia do PKB do 34 % w 2010 r. oraz (ii) względny wzrost wydatków produkcyjnych (takich jak wydatki na infrastrukturę, badania i rozwój, poprawę edukacji i zasoby ludzkie). Skutki dla budżetu nakreślone w krajowym programie reform znajdują pełne odzwierciedlenie w prognozach budżetowych zawartych w zaktualizowanym programie stabilności. Środki w sektorze finansów publicznych przedstawione w programie stabilności pokrywają się z działaniami przewidzianymi w krajowym programie reform.

W świetle powyższej oceny Rada stwierdza, że sytuacja budżetowa jest ogólnie dobra, zaś strategia budżetowa stanowi przykład prawidłowego kształtowania polityki fiskalnej w zgodzie z wymogami paktu. Istotne jest utrzymanie dobrej sytuacji budżetowej w świetle rosnącej nierównowagi bilansu płatniczego. Rada zwraca się do Hiszpanii o wdrożenie przewidzianych środków służących rozwiązaniu kwestii długookresowych skutków budżetowych starzenia się społeczeństwa.

Porównanie głównych przewidywań makroekonomicznych i budżetowych

		2004	2005	2006	2007	2008
Realny PKB (zmiana w %)	PS grudzień 2005 r.	3,1	3,4	3,3	3,2	3,2
	KOM listopad 2005 r. (*)	3,1	3,4	3,2	3,0	n.d.
	PS grudzień 2004 r.	2,6	2,9	3,0	3,0	3,0
Inflacja HICP (*) (%)	PS grudzień 2005 r. (*)	3,4	3,4	2,8	2,5	2,2
	KOM listopad 2005 r.	3,4	3,7	3,4	2,9	n.d.
	PS grudzień 2004 r.	3,0	3,1	2,9	2,7	2,4
Luka produktowa (w % potencjalnego PKB)	PS grudzień 2005 r. (1)	0,0	- 0,5	- 0,8	- 1,1	- 0,7
	KOM listopad 2005 r.	0,2	0,0	- 0,2	- 0,5	n.d.
	PS grudzień 2004 r. (1)	- 0,2	- 0,2	- 0,2	- 0,2	- 0,1
Saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych (w % PKB)	PS grudzień 2005 r.	- 0,1	1,0	0,9	0,7	0,6
	KOM listopad 2005 r.	- 0,3	0,2	0,1	- 0,4	n.d.
	PS grudzień 2004 r.	- 0,8	0,1	0,2	0,4	0,4
Saldo pierwotne (w % PKB)	PS grudzień 2005 r.	1,9	2,8	2,6	2,2	2,0
	KOM listopad 2005 r.	2,0	2,1	1,9	1,3	n.d.
	PS grudzień 2004 r.	1,5	2,2	2,2	2,3	2,3

		2004	2005	2006	2007	2008
Saldo dostosowane cyklicznie (w % PKB)	PS grudzień 2005 r. ⁽¹⁾	- 0,1	1,2	1,2	1,2	0,9
	KOM listopad 2005 r.	- 0,3	0,2	0,2	- 0,1	n.d.
	<i>PS grudzień 2004 r. ⁽¹⁾</i>	- 0,7	0,2	0,3	0,5	0,4
Saldo strukturalne ⁽²⁾ (w % PKB)	PS grudzień 2005 r. ⁽³⁾	0,7	1,2	1,2	1,2	0,9
	KOM listopad 2005 r. ⁽³⁾	0,5	0,2	0,2	- 0,1	n.d.
	<i>PS grudzień 2004 r. ⁽³⁾</i>	0,1	0,2	0,3	0,5	0,4
Dług publiczny brutto (w % PKB)	PS grudzień 2005 r.	46,6	43,1	40,3	38,0	36,0
	KOM listopad 2005 r.	46,9	44,2	41,9	40,7	n.d.
	<i>PS grudzień 2004 r.</i>	49,1	46,7	44,3	42,0	40,0

Uwagi:

⁽¹⁾ Obliczenia służb Komisji na podstawie danych zawartych w programie.

⁽²⁾ Saldo z uwzględnieniem zmian cyklicznych (jak w poprzednich wierszach) z wyłączeniem środków jednorazowych i innych środków tymczasowych.

⁽³⁾ Środki jednorazowe i inne środki tymczasowe pochodzące z programu (przejęcie zadłużenia krajowego przedsiębiorstwa kolejowego RENFE w wysokości 0,7 % PKB, a telewizji publicznej RTVE w wysokości 0,1 % PKB w 2004 r.).

⁽⁴⁾ Zgodnie ze wstępnymi szacunkami wzrost w 2005 r. wyniósł 3,4 %. Okresowa prognoza służb Komisji z dnia 21 lutego 2006 r. przewiduje w 2006 r. wzrost na poziomie 3,1 %.

^(*) Deflator spożycia indywidualnego gospodarstw domowych.

Źródło:

Program stabilności (PS); prognoza gospodarcza służb Komisji z jesieni 2005 r. (KOM); obliczenia służb Komisji.